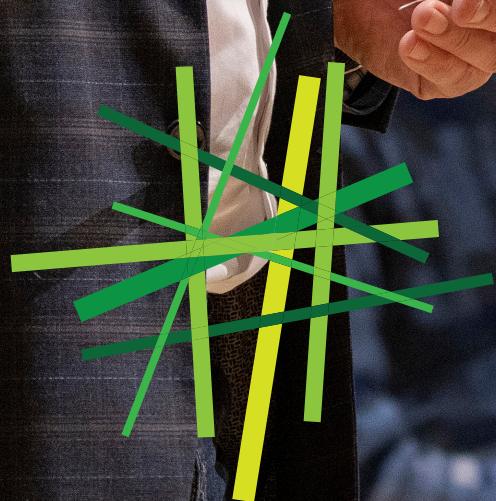


ÅRSBERETNING 2023



DET CENTRALE HANDICAPRÅD

DET CENTRALE HANDICAPRÅDS ÅRSBERETNING

Udgivet af Det Centrale Handicapråd
Februar 2024
ISBN: 978-87-90985-06-6

TEKST OG GRAFISK DESIGN

Det Centrale Handicapråds sekretariat

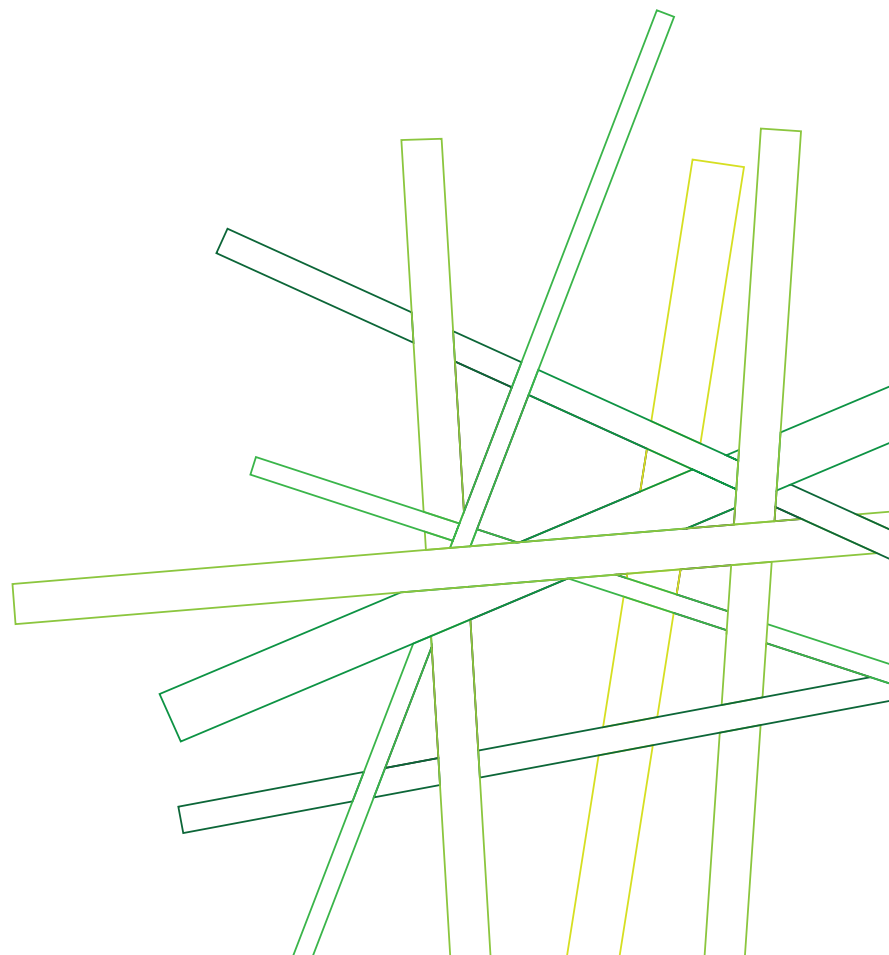
FOTO

Ivan Boll: Portrætter af rådsmedlemmer
Søren Kjeldgaard: Forside og side 8

Tak til alle, der deltager på enten fotos eller med citat
i denne publikation.

INDHOLD

4	FORORD
6	BESKÆFTIGELSE
8	Høring og beskæftigelsespolitisk udspil
10	Handicappolitisk topmøde
11	Mål for beskæftigelse for personer med handicap
12	HOLDNINGER OG FORDOMME
13	Danskernes holdning til personer med handicap
16	Har du haft en kollega med handicap?
17	Ny video om handicapkonventionen
18	Kommende Holdningskampagne: Er det et handicap?!
20	UDDANNELSE
22	Uddannelsespolitisk udspil
24	TILLID OG RETSSIKKERHED
28	FOLKEMØDET 2023
30	ÅRET DER KOMMER
32	DET CENTRALE HANDICAPRÅDS MEDLEMMER





FORORD

2023 har i Det Centrale Handicapråd været præget af fokus på uddannelse, beskæftigelse og holdningsarbejde. Det har været vigtigt for rådet at gå i dybden med udfordringer og muligheder for at styrke muligheden for, at personer med handicap kan indgå i flere af samfundets arenaer.

Og det er en nødvendighed, for vi ser lige nu en stigning i den samlede gruppe af personer med handicap. Det viser den seneste undersøgelse af beskæftigelsen for personer med handicap. Stigningen er blandt andet drevet af, at markant flere unge har angivet at have et handicap. I dag er psykisk handicap den hyppigst forekommende type af handicap blandt de 16-29-årige.

Udviklingen har også afspejlet sig i rådets udspil inden for både beskæftigelse og uddannelse. De to udspil adresserer barrierer og skitserer konkrete anbefalinger for henholdsvis at mindske beskæftigelsesgab mellem personer med og uden handicap samt nedbryde barriererne i uddannelsessystemet.

Reformernes tid

I vores arbejde og indsats for at fremme muligheder for personer med handicap, står vi nu midtvejs i den nuværende rådsperiode i Det Centrale Handicapråd, og det fordrer, at vi i rådet ser frem i den politiske kalender.

Vi befinder os i en tid, hvor der varsles store reformer inden for både uddannelse og beskæftigelse, og vi står i rådet klar til at holde regeringen og Folketinget op på, at personer med handicap ikke overses i arbejdet. Det er afgørende, at reformerne adresserer de unikke barrierer, som mennesker med handicap står overfor, og at de tilbyder reelle, gennemførlige løsninger.

Der venter nogle vigtige politiske drøftelser på socialområdet i 2024. Herunder den kommende specialeplan, ekspertudvalget på socialområdets anbefalinger og revidering af reglerne for magtanvendelse, som vi afventer i rådet.

I det kommende år vil vores fokus desuden være at fremme fritidsfællesskaber. Vi tror på, at inkluderende fritidsaktiviteter ikke alene beriger livskvaliteten for personer med handicap, men også spiller en central rolle i at fremme forståelse og accept i samfundet.

MOGENS LINDHARD

FORMAND FOR DET CENTRALE HANDICAPRÅD



BESKÆFTIGELSE

Vi har i øjeblikket højkonjunktur, og beskæftigelsen er på historisk højt niveau. I fjerde kvartal 2022 slog den rekord i Danmark og rundede for første gang tre millioner beskæftigede. Også i fremtiden må det forventes, at der blandt andet på grund af den demografiske udvikling er mangel på arbejdskraft. Det er derfor afgørende, at vi nu arbejder frem mod et mere inkluderende arbejdsmarked, så vi kan udnytte det fulde potentiale i hele befolkningen.

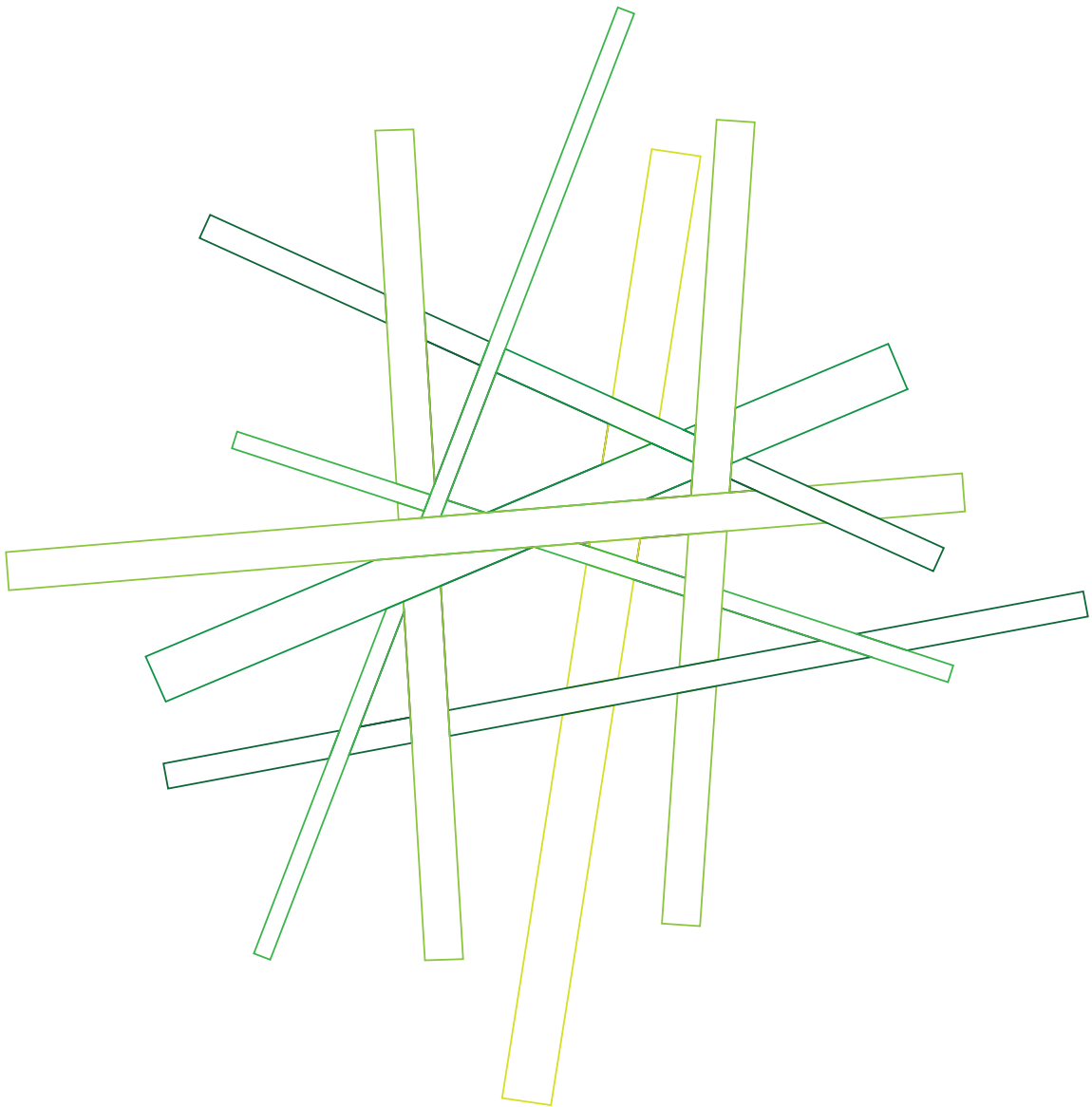
VIVE, som årligt gennemfører undersøgelser af beskæftigelsen for personer med og uden handicap, finder, at 60 procent af de 16-64-årige med handicap var i beskæftigelse i 2022. Den tilsvarende andel for personer uden handicap er 86 procent. Det vil sige, at beskæftigelsesgab mellem personer med og uden handicap er på 26 procentpoint. Dette beskæftigelsesgab er blevet mindre under den igangværende højkonjunktur: I 2012 var gabet på 35 procentpoint.

Det betyder dog ikke, at vi er i mål. 31 procent af personer med handicap, som ikke er i beskæftigelse, ønsker eller søger job. Det er en stor gruppe af mennesker, som gerne vil og kan bidrage til samfundet, hvis de får den rette kompensation og støtte. De findes i dag i beskæftigelsessystemet som ledige dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere, men også blandt aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere findes et beskæftigelsespotentiale, ligesom det er oplagt at rette fokus mod at få nedbragt fleksjobledigheden.

En gruppe af de personer med handicap, som i dag ikke er i beskæftigelse, er langt fra arbejdsmarkedet og har komplekse problemer, helbredsproblemer eller større handicap. For disse vil der være behov for længerevarende indsatser eller afklaring til fx fleksjob. Andre dele af gruppen, som ikke er i beskæftigelse, er tættere på arbejdsmarkedet, og de vil med den rette støtte eller hurtigere afklaring kunne komme i beskæftigelse inden for en kortere tidshorisont. Derfor er det vigtigt med et styrket fokus på personer med handicap i beskæftigelsesindsatsen - også efter den varslede reform af beskæftigelsessystemet.

Den lavere beskæftigelsesgrad for personer med handicap har flere og komplekse årsager. Det er veldokumenteret, at det blandt andet skyldes, at færre med handicap har en kompetencegivende uddannelse, og flere har helbredsudfordringer med betydning for arbejdsevnen. Samtidig kan der i virksomhederne være forestillinger om, at det er besværligt at ansætte personer med handicap, samt\$ fordomme om hvad handicap er, og hvad det betyder i forhold til at bidrage på arbejdsmarkedet.

Derfor har vi i Det Centrale Handicapråd fortsat arbejdet i 2023 med at fjerne barrierer for beskæftigelsen for personer med handicap; dels ved at sende regeringen og Folketinget en række konkrete og konstruktive løsningsforslag til, hvordan indsatsen kan styrkes i forbindelse med, at beskæftigelsesindsatsen som annonceret reformeres, og dels ved kampagnearbejde for at øge bevidstheden om de gevinster, der er for den enkelte, for virksomhederne og for samfundet, ved at flere kommer med i arbejdsfællesskabet.



Høring og beskæftigelsespolitisk udspil: Hvordan tager vi handicap ud af ligningen?

Hvilke regelændringer og politiske initiativer skal der til for at få flere personer med handicap med i arbejdsfællesskabet? Hvordan sikrer vi fokus på personer med handicap i beskæftigelsesindsatsen? Og hvilke barrierer står i vejen? Spørgsmålene var blandt de emner, der blev debatteret på rådets beskæftigelsespolitiske høring den 25. januar 2023, hvor rådet samlede folketingspolitikere, centrale aktører og interessenter til en drøftelse om det store uforløste potentiale, der er i at få flere personer med handicap med i arbejdsfællesskabet.

På høringen præsenterede rådet et udspil med syv anbefalinger til, hvordan indsatsen for at få flere

personer med handicap i job kan styrkes i forbindelse med den annoncerede reform af beskæftigelsesindsatsen. Rådets anbefalinger mødte stor opbakning på tværs af ordførere fra Folketingets partier, handicaporganisationer, arbejdsmarkedets parter og eksperter. Der var bred enighed om, at der er et presserende behov for at ændre den nuværende beskæftigelsesindsats, således at indsatsen i højere grad understøtter personer med handicaps muligheder for beskæftigelse. Det stod klart, at der i høj grad er brug for både eftersyn og ændringer af lovgivningen på området – og brug for helt nye initiativer og målsætninger.

Det Centrale Handicapråds syv anbefalinger:

1. Styrk nøglepersonernes rolle i beskæftigelsesindsatsen
2. Styrk rådgivning til beskæftigelsesmedarbejdere og virksomheder
3. Styrk kompensationsmulighederne
4. Styrk brugen af screening for handicap
5. Styrk overgangen fra studie til job
6. Styrk og efterse fleksjobsystemet
7. Styrk det politiske ejerskab



Det Centrale Handicapråd

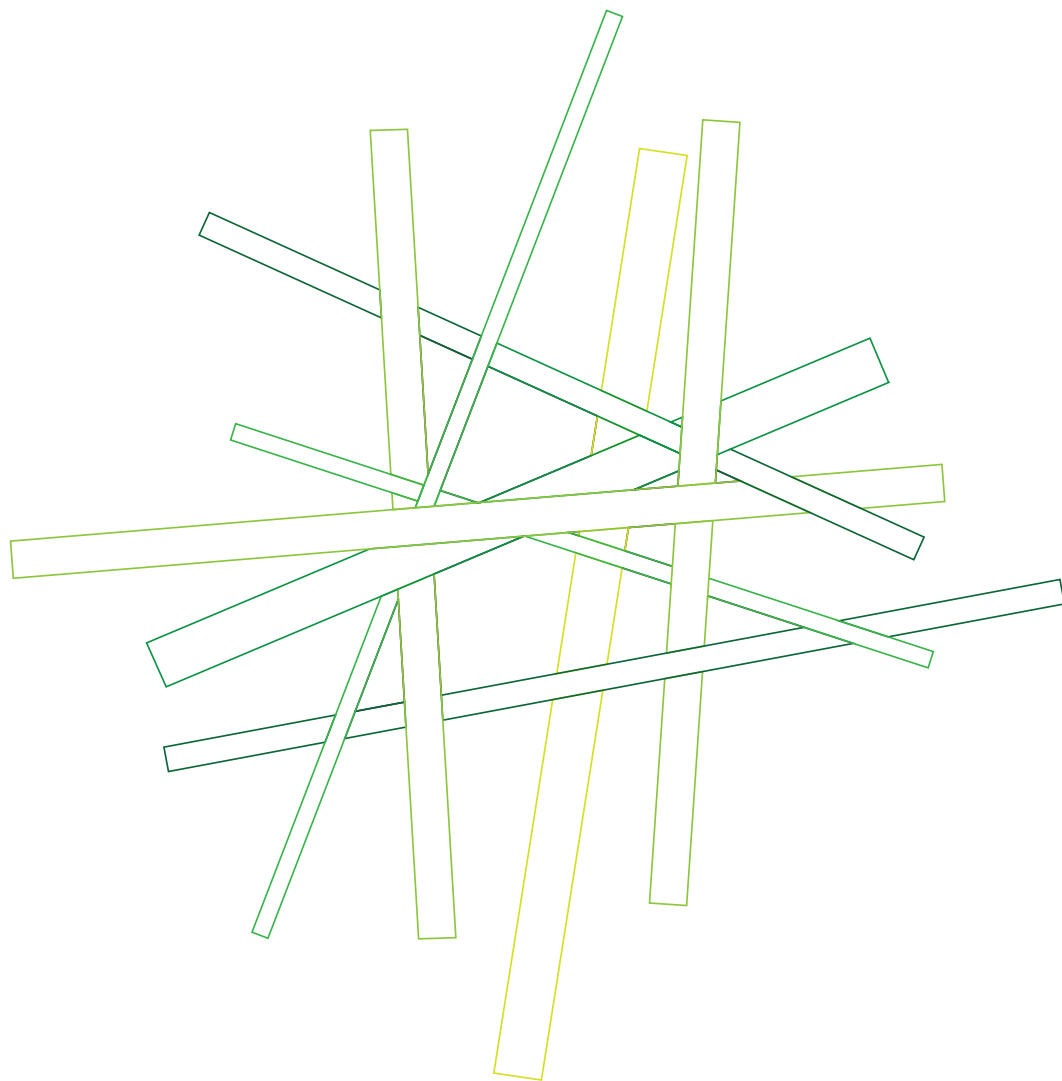


DET CENTRALE HANDICAPRÅDS 7 ANBEFALINGER TIL AT STYRKE BESKÆFTIGELSESSINDSATSEN



- 1. Styrk nøglepersonernes rolle** ved at tydeliggøre nøglepersonfunktionen i beskæftigelsesindsatsen gennem centralt fastsatte retningslinjer med særligt fokus på prioritering af udbredelse af viden om og brug af de handicapkompenserende ordninger for alle LAB-lovens målgrupper.
- 2. Styrk rådgivning til medarbejdere i beskæftigelsessystemet og virksomheder** ved at oprette en landsdækkende rådgivningsfunktion, hvor man kan få sparring om de enkelte handicapgrupper. Funktionen skal fungere som sluse til relevante handicaporganisationer og tilknyttes et frivilligt peer-to-peer-netværk, hvor virksomheder, der har konkret erfaring med ansættelse af personer med handicap, sparrer med andre virksomheder.
- 3. Styrk kompensationsmulighederne** ved at ændre nuværende regler, så der på forkant - i forbindelse med fastsættelse af jobmål for den ledige - kan tages stilling til muligheden for bevilling af hjælpemidler og personlig assistance. Der skal udarbejdes kompensationskort, som afspejler jobmålene og knytter sig til den specifikke funktionsnedsættelse. Det anbefales også at indføre bedre muligheder for at beholde hjælpemidler ved overgang fra uddannelse til job, mellem job og til nyt job.
- 4. Styrk brugen af screening for handicap** ved at tage politiske initiativer til udbredelse af brugen af screening for handicap og kompensationsbehov i beskæftigelsesindsatsen.
- 5. Styrk overgang fra studie til job** ved at tage politiske initiativer til at styrke overgangen til beskæftigelse for nyuddannede med handicap ved at forpligte til samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner, a-kasser, beskæftigelsessystemet og virksomheder, øge kendskabet til og brug af isbryderordningen, samt styrke mulighederne for at få erhvervs erfaring under uddannelse.
- 6. Styrk og efterse fleksjobsystemet.** Ministermål på beskæftigelsesområdet skal omfatte et mål om, at fleksjobledigheden skal ned på niveau med fleksjobledigheden i de 10 kommuner, som har den laveste fleksjobledighed. Der skal desuden indføres indsatsgaranti til ledige fleksjobbere, lettere adgang til fastholdelsesfleksjob og hurtigere afklaring til fx fleksjob for nyuddannede med handicap.
- 7. Styrk det politiske ejerskab** ved at afholde et årligt handicappolitisk topmøde med deltagelse af regering, Folketingets partier, handicaporganisationerne, arbejdsmarkedets parter og andre relevante aktører.

Dette er en forkortet version af rådets anbefalinger. Se anbefalingerne i fuld længde i udspillet.



Handicappolitisk topmøde 2023: Flere unge med handicap skal i job eller uddannelse

Rådets anbefaling om afholdelse af et årligt handicappolitisk topmøde blev en realitet, da der i forbindelse med SSA-reserven 2023-2026 blev afsat midler til gennemførelse af handicappolitiske topmøder med fokus på beskæftigelse. I oktober 2023 løb det første handicappolitiske topmøde af stablen, da beskæftigelsesminister Ane Halsboe-Jørgensen og Folketingets Beskæftigelsesudvalg inviterede arbejdsmarkedets parter, organisationer og interessenter til topmøde med særligt fokus på unge med handicap, som hverken er i job eller uddannelse.

Rådet ser topmødet som et vigtigt skridt i retning mod at styrke det politiske ejerskab og opmærksomhed på, at der er et uudnyttet potentiale for beskæftigelse blandt personer med handicap. Rådet har været involveret i tilrettelæggelsen af topmødet og bidraget til det fremadrettede arbejde med handicappolitiske topmøder i de kommende år.

Nu er tiden til at sætte ambitiøse mål for beskæftigelse af personer med handicap

På rådets junimøde deltog beskæftigelsesminister Ane Halsboe-Jørgensen til en drøftelse af rådets anbefalinger om at styrke fokus på handicap i den kommende reform af beskæftigelsessystemet og den annoncerede handlingsplan på handicapområdet, hvor regeringen blandt andet vil sætte mål for beskæftigelsen for personer med handicap.

I Det Centrale Handicapråd har vi taget opgaven på os med at opstille klare, realistiske og ambitiøse mål for beskæftigelsen af personer med handicap. Målene tager udgangspunkt i ydelsesgrupper, hvilket vil gøre det muligt at følge udviklingen i forhold til målene. Dette er en fornuftig tilgang, der tillader en nuanceret forståelse og måling af fremskridt. Disse mål er sendt til beskæftigelsesministeren med en anbefaling om, at de indarbejdes i den kommende handlingsplan på handicapområdet.

Det Centrale Handicapråd anbefaler, at følgende mål kommer til at indgå i handlingsplanen på handicapområdet:

- Mål 1: I 2027 må beskæftigelsesgabets mellem personer med og uden handicap ikke overstige 23 procentpoint.
- Mål 2: Fleksjobledigheden skal ned på syv procent, hvilket svarer til niveauet i de ti kommuner, som har den laveste fleksjobledighed. Det svarer pt. til, at 7.000 flere skal i fleksjob.

Indfries begge mål svarer det i 2022-tal til, at 21.000 flere med handicap skal være i beskæftigelse i 2027.

Det må forventes, at indsatser på både uddannelses- og beskæftigelsesområdet på sigt vil have effekt på andelen af ikke-beskæftigede med handicap, som søger og ønsker job i de forskellige ydelsesgrupper. Derfor er rådet anbefaling også, at udviklingen løbende følges tæt med henblik på eventuel justering af målet.

Hvis målene skal nås, kræver det en fokuseret indsats i fremtidens beskæftigelsessystem - både hos a-kasser, som arbejder med dagpengemodtagere, og de aktører, som skal stå for indsatsen for de grupper, som i dag er længere væk fra arbejdsmarkedet.

HOLDNINGER OG FORDOMME

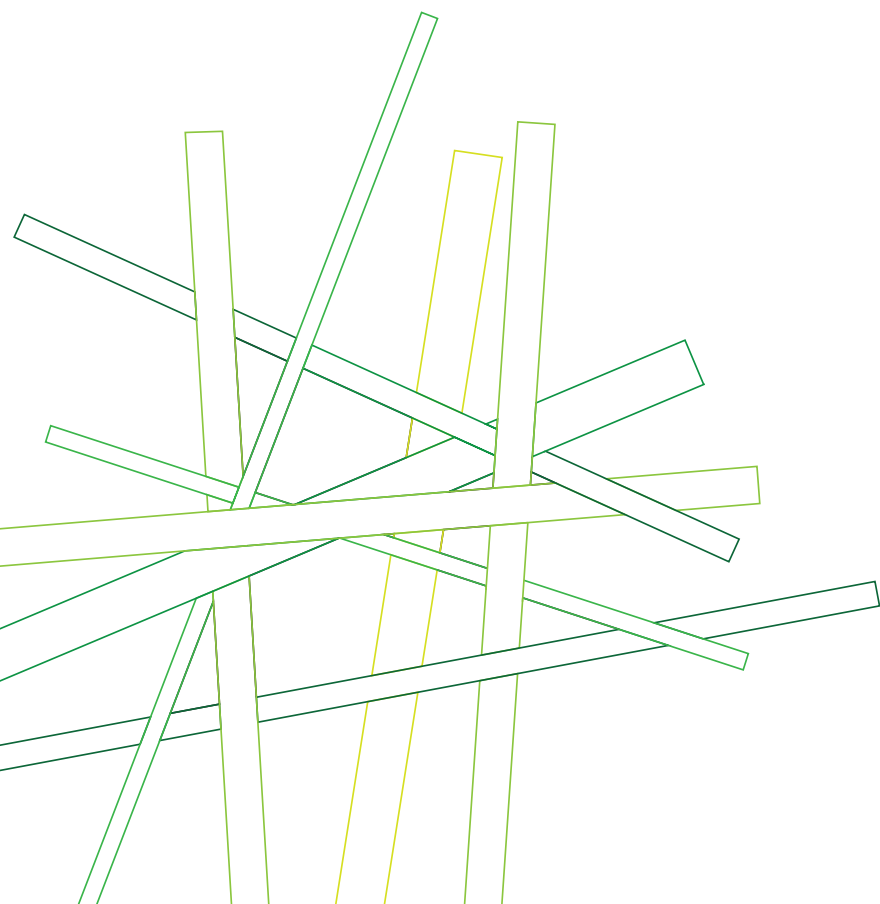
En af de særlige opgaver, som følger af bekendtgørelsen for rådets arbejde, er arbejdet med at forbedre holdninger og mindske fordomme om mennesker med handicap.

Arbejdet med at mindske fordomme og bedre holdninger til mennesker med handicap har fyldt meget i rådets arbejde i 2023 – og det er der behov for. Selv i 2023 findes der udbredte fordomme. Det ved vi blandt andet, fordi vi sammen med Danske Handicaporganisationer har fået lavet en undersøgelse af danskernes viden om og syn på handicap. Se undersøgelsen hovedresultater herunder.

Arbejdet med at ændre holdninger er en kompleks opgave, som kræver en vedvarende indsats på flere fronter. Rådet har i 2023 valgt at fortsætte arbejdet med at forbedre holdninger til mennesker med handicap på arbejdsmarkedet. Det har vi for at skubbe på udviklingen, så beskæftigelsesgabets mellem personer med og uden handicap på sigt kan mindskes. Derforuden har vi i rådet set et behov for at tage fat om den helt grundlæggende forståelse af, hvad handicap er, og hvor divers gruppen af mennesker med handicap er, og rådet vil i begyndelsen af 2024 lancere en podcastserie om handicap.

Undersøgelsens nedslående resultater afspejler sandsynligvis en bred mangel på viden om handicap. Den manglende viden, og den deraf følgende berøringsangst, stammer muligvis fra, at mange ikke omgås personer med handicap i deres dagligdag. Derfor er der behov for at fremme møder mellem mennesker med og uden handicap – i vores skoler, uddannelsesinstitutioner, på arbejdsmarkedet og inden for fritidslivet. Det er afgørende, at personer med handicap bliver en naturlig og ligeværdig del af samfundet.

MOGENS LINDHARD, formand, Det Centrale Handicapråd



Danskernes holdning til personer med handicap

Holdningsarbejde er vigtigt for rådet, og selvom det er en lang proces, er det første skridt at skabe en bevidsthed og øge viden i den brede befolkning. Med holdningsundersøgelsen om danskernes holdning til personer med handicap forsøgte vi i rådet at tage første skridt ved at belyse og udfordre de fordomme, der findes i samfundet.

Analyse- og konsulentfirmaet Moos-Bjerre A/S har på vegne af Danske Handicaporganisationer og Det Centrale Handicapråd gennemført en repræsentativ befolkningsundersøgelse blandt 4.383 danskere over 16 år. Dataindsamlingen er gennemført i perioden 7. august til 31. august 2023.

Undersøgelsen belyser befolkningens viden, kendskab og holdninger til mennesker med et længerevarende helbredsproblem eller handicap, herunder psykiske lidelser.

Holdningsundersøgelsen blev offentliggjort den 25. oktober og fik stor opmærksomhed i den nationale presse og på sociale medier. Den omfattende pressedækning af holdningsundersøgelsen afspejler relevansen og vigtigheden af emnet i det danske samfund.

Fakta – undersøgelsens hovedresultater:

- 37 pct. af danskerne vurderer selv, at de har et længerevarende helbredsproblem eller handicap, herunder psykisk lidelse. Hvis vi ser på de forskellige aldersgrupper, er andelen med handicap størst blandt danskere i alderen 16-24 år, hvor 42 pct. angiver, at de har et handicap.
- 86 pct. af befolkningen har en relation til et menneske med handicap. Det er enten et familiemedlem, en ven, kollega, nabo, bekendt eller dem selv, der har et handicap. 14 pct. af danskerne har ingen relation til et menneske med handicap.
- 57 pct. af danskerne mener, at mennesker med handicap har begrænsede eller ingen muligheder for at tage en uddannelse eller komme i beskæftigelse. Samtidig er det vigtigt for 82 pct. af danskerne, at alle i Danmark har lige muligheder for uddannelse og beskæftigelse.
- Syv ud af ti i den danske befolkning mener, at de fleste danskere er usikre på at omgås mennesker med handicap.
- Fire ud af ti i den danske befolkning mener, at de fleste danskere ignorerer mennesker med handicap.
- En tredjedel af den danske befolkning mener, at de fleste danskere behandler mennesker med handicap som mindre værd.



”Mennesker med handicap sidder altid i kørestol”

”ADHD er da ikke et handicap”



”Mennesker med handicap kan jo ikke arbejde lige så hårdt som os andre.”

“ Danskerne skal have et bedre syn på mennesker med handicap

Onsdag 25. okt. 2023 kl. 07:29

Mogens Lindhard, formand, Det Centrale Handicapråd og Thorkild Olesen, formand, Danske Handicaporganisationer

I Det Centrale Handicapråd (DCH) og Danske Handicaporganisationer (DH) kommer resultaterne desværre ikke bag på os. Gennem vores arbejde på området hører vi ofte om mennesker med handicap, der ikke bliver behandlet, som de burde. Det kan eksempelvis være den jobsøgende med hørehandicap, der bliver fravalgt til jobsamtalen på grund af fordomme. Eller moren til et barn med Downs Syndrom, der bliver hånet for at se anderledes ud.

De fordomsfulde holdninger til mennesker med handicap er en usynlig mekanisme, som gennemsyrrer alt. Og det besværlige med holdninger og fordomme er, at de som udgangspunkt er meget vanskelige at dokumentere, hvilket gør dem svære at handle på. Med holdningsundersøgelsen forsøger vi derfor i første omgang at få danskernes syn på mennesker med handicap frem i lyset.

Undersøgelsen – der er lavet af analysefirmaet Moos-Bjerre A/S blandt et repræsentativt udsnit af befolkningen - viser, at de negative holdninger til mennesker med handicap er et stort og gennemgående samfundsproblem. I handicapbevægelsen forsøger vi løbende at bearbejde negative holdninger hos befolkningen gennem blandt andet pressearbejde og kampagner, men derudover er der behov for en styrket indsats på særligt to områder, hvis vi for alvor skal fjerne fordommene til livs. Mange af de negative holdninger bunder helt grundlæggende i manglende viden og oplysning hos den almene dansker, samt at mennesker med handicap stadig ikke er inkluderet i samfundet på lige fod med alle andre – om vi taler om fodboldbanen, uddannelsesinstitutionerne eller arbejdsmarkedet.

Vi skal derfor sørge for, at flere med handicap kommer med og deltager på lige fod med alle andre. Og vi skal sikre, at flere med handicap færdiggør grundskolen, tager en uddannelse og får fodfæste på arbejdsmarkedet. Vi skal have flere rollemodeller og bedre repræsentation af mennesker med handicap i samfundets forskellige arenaer, og slutteligt skal vi ændre måden, vi snakker om personer med handicap. Det er ikke let at komme noget så grundlæggende og uhåndgribeligt til livs som negative holdninger og fordomme – og det kommer til at tage tid. Men vi er sikre på, at det kan lade sig gøre ved hjælp af viden, oplysning og viljen til at træffe store beslutninger.

Har du haft en kollega med handicap?

Kampagnen ”Har du haft en kollega med handicap?” blev igangsat i 2022 og havde formålet at starte samtaler på arbejdspladserne om holdninger til at have kollegaer med handicap. Det skulle bidrage til at nedbryde fordomme om at arbejde sammen med mennesker med handicap – og fremme viljen til at ansætte dem.

Holdningskampagnen strakte sig helt frem til Folkemødet 2023, hvor den var afsæt for en debat. Kampagnen blev desuden delt bredt på sociale medier med primært fokus på LinkedIn.



Har du haft en kollega med handicap?

> Se hvad de medvirkende i vores kampagne svarer...



FN's Handicapkonvention og Det Centrale Handicapråd

Ny video om handicapkonventionen

FN's handicapkonvention spiller en afgørende rolle i at forme forståelsen og tilgangen til handicap. Konventionen, der er et globalt initiativ for at sikre mennesker med handicaps rettigheder og deltagelse i samfundet, har været en drivkraft bag betydningsfulde ændringer og opmærksomhed på dette vigtige område. For at skabe en øget opmærksomhed om handicapkonventionen fik rådet i 2023 udarbejdet en explainer-video, som sætter fokus på rettigheder og forbud på diskrimination og dels mulighederne for at rejse sager, hvis man oplever at være udsat for diskrimination.

I videoen fortæller Charlotte, Birthe, Kjarstein og Jonas, der alle lever med forskellige handicap, om deres erfaringer og de rettigheder, konventionen sikrer dem. De deler personlige historier, der illustrerer, hvordan konventionen har haft en positiv indvirkning på deres liv. Direktør for Institut for Menneskerettigheder Louise Holck, Folketingets ombudsmand Niels Fenger og Mogens Lindhard fra DCH bidrager også med deres perspektiver på konventionens betydning og deres organisationers roller i opretholdelsen af disse rettigheder.

Filmen blev lagt på hjemmesiden og delt på rådets og formandens sociale medier den 3. december som hyldest til konventionen.

Er det et handicap?!

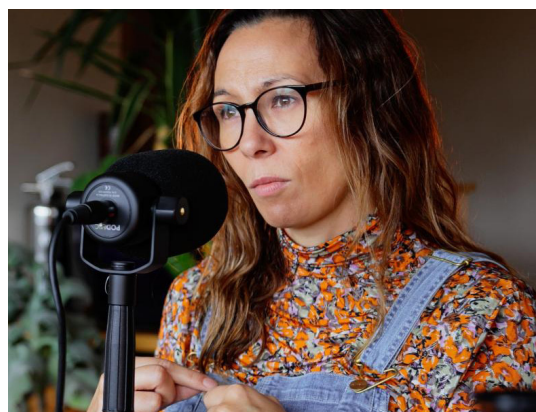
I 2023 har rådet fået udarbejdet en holdningskampagne, hvis primære formål er at udfordre og nuancere de gængse opfattelser af, hvad handicap er for på den måde at flytte fordomme og holdninger til personer med handicap. Målgruppen er den danske befolkning – især de tre fjerdedele af befolkningen, der ikke angiver at have et handicap eller en funktionsnedsættelse.

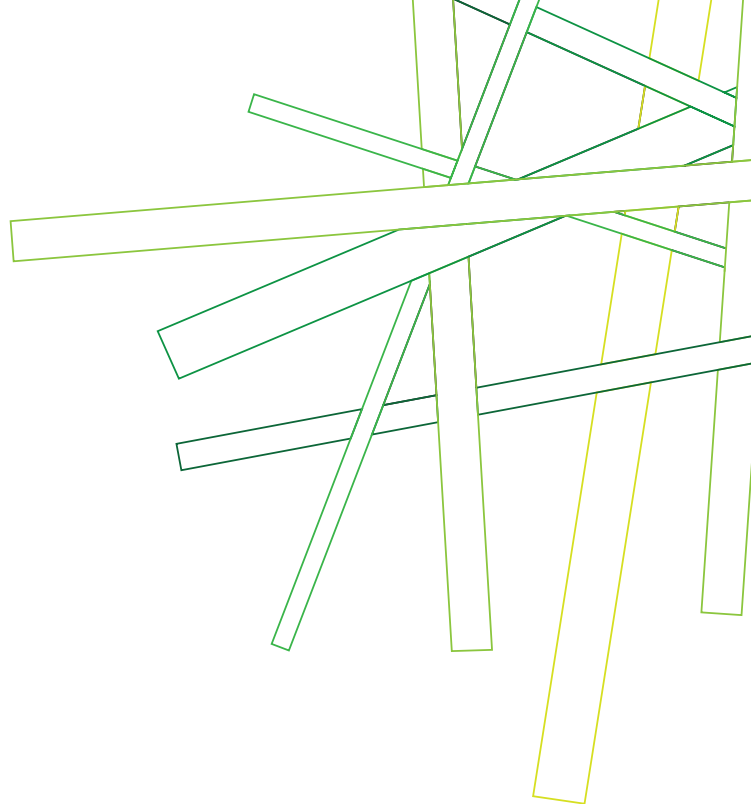
Kampagnens titel er ”Er det et handicap?!” og består af en podcast i fire afsnit á 30 minutter samt en teaservideo. Værten er radio- og tv-vært Felix Smith, der som voksen selv har fået en ADHD-diagnose, og hans personlige nysgerrighed og usikkerhed vedrørende handicap fungerer som motor for podcasten. På den baggrund inviterer han gæster med forskellige diagnoser hjem til en snak og ringer til eksperter på området.

Gæsterne er folketingspolitiker for Enhedslisten Rosa Lund, verdensmester i paracycling Emma Lund, direktør i virksomheden Glad Teknik Mathias Nielsen og tv-vært på Discovery Mette Cornelius. Og eksperterne er ph.d. og konsulent ved Videnscenter om handicap Mie Maar Andersen, ph.d.-stipendiat ved Københavns Universitet Olivia Dahl, professor ved Aalborg Universitet Thomas Bredgaard og professor ved Københavns Universitet Jesper Dammeyer.

Holdningskampagnen er produceret af Nossell & Co. og Great Minority, som begge er specialiseret inden for handicapformidling.

Kampagnen bliver lanceret i starten af 2024.





Er det et handicap?!

med Felix Smith



Det Centrale Handicapråd

UDDANNELSE

Fakta om uddannelse og handicap

Uddannelse har fyldt meget for rådet i 2023. Vi ser det som en nødvendighed at nedbryde barrierer for, at flere personer med handicap kan tage en uddannelse. Det skal blandt andet være med til at sikre, at flere med handicap indgår i samfundets arenaer.

Danmark har ved at underskrive FN's Handicapkonvention forpligtet sig til at sikre, at mennesker med handicap har samme muligheder for uddannelse som mennesker uden. Men tallene for hvor mange personer med og uden handicap, der får en erhvervskompetencegivende uddannelse, viser tydeligt, at vi ikke er i mål med at sikre lige muligheder.

Institut for Menneskerettigheders Handicapbarometer taler sit klare sprog: i 2020 havde 70 procent af danskere med handicap i alderen 30-40 år gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse, mens det tilsvarende tal for personer uden handicap var 88 procent. Uddannelsesgabets mellem de to grupper er altså på hele 18 procentpoint og er blevet større – i 2012 var gabet ti procentpoint. Det er altså gået den helt forkerte vej med at sikre lige muligheder for uddannelse til personer med handicap.

Sandsynligheden for at komme i beskæftigelse øges, hvis man har en erhvervskompetencegivende uddannelse, og det gælder i særlig grad for personer med handicap. Blandt andet derfor er indsatsen for at sikre lige muligheder for uddannelse enormt vigtig.

Undersøgelsen ”Mennesker med handicap. Hverdagsliv og levevilkår” fra VIVE viste i 2022, at der

fortsat er en markant forskel på uddannelsesniveauet blandt mennesker med og uden handicap. Mens ni procent af mennesker uden handicap har grundskolen som deres højeste fuldførte uddannelse, er tallet for mennesker med handicap oppe på hele 20 procent. Over perioden 2011-2019 er der desuden et fald i andelen af 30-40-årige med handicap, der har gennemført en kompetencegivende uddannelse.

I forlængelse heraf anslog Arbejderbevægelsens Erhvervsråd i 2021, at hver fjerde ung med diagnose eller handicap i 2020 stod uden for uddannelsessystemet: Ifølge rapporten var knap 90 procent af alle 18-årige således i gang med en uddannelse, mens det kun gjaldt for godt 76 procent med diagnose eller handicap.

Det ønsker Det Centrale Handicapråd at være med til at forandre. For når unge med handicap ikke får en uddannelse, bliver resultatet alt for ofte, at de kommer på offentlig forsørgelse fx i form af uddannelseshjælp. Dette er hverken hensigtsmæssigt for den unge selv, for arbejdsmarkedet eller samfundsøkonomien.

På Det Centrale Handicapråds initiativ udarbejdede COWI i 2021 en rapport med beregninger af de samfundsøkonomiske gevinster ved at løfte uddannelsesniveauet et enkelt trin for unge med et selvrapporeret psykisk eller kognitivt handicap. Helt præcist viste det sig, at der er tale om cirka 12,7 milliarder kroner i samfundsøkonomisk gevinst ved at løfte ti procent af gruppen et uddannelsesniveau op, hvis man regner over et arbejdsliv på minimum 35 år.

GRUNDSKOLE – OG OVERGANGEN TIL UDDANNELSE ELLER JOB

Grundskolen er fundamentet til al videre uddannelse og senere beskæftigelse – og dermed også gode levevilkår. Derfor er det bekymrende, at unge med handicap ofte ikke får et grundskolebevis. Hele tre ud af fire elever i specialtilbud, hvoraf en del har et eller flere handicap, aflægger ikke alle de obligatoriske prøver ved grundskolens afslutning, og to tredjedele klarer sig så dårligt bogligt, at de ikke opnår 02 i dansk og matematik til den afsluttende eksamen. Samtidig er uindfrieede støttebehov steget til at omfatte hele 7,5 procent af danske elever.

DEN FORBEREDENDE GRUNDUDDANNELSE (FGU)

Den forberedende grunduddannelse (FGU) har potentiale til at hjælpe mange flere unge med handicap videre i enten uddannelse eller beskæftigelse. 75 procent af de elever, der fuldfører en FGU, fortsætter i uddannelse eller arbejde, mens kun 20 procent, der afbryder deres FGU, fortsætter i uddannelse eller arbejde. FGU har altså en betydelig dokumenteret indflydelse på unges fremtidige retning i livet. Desværre er der i øjeblikket en række udfordringer, som står i vejen for, at uddannelsen kan leve op til sit potentiale til at hjælpe unge med handicap, heriblandt praksis for målgruppevurdering, manglende uddannelseskendskab samt ringe støttemuligheder og fleksibilitet.

UNGDOMSUDDANNELSER

Ungdomsuddannelserne – lige fra erhvervsuddannelser til gymnasiale uddannelser – er for mange vigtige veje til enten videre uddannelse eller beskæftigelse. Desværre viser tallene tydeligt, at langt færre unge med handicap får taget en ungdomsuddannelse end dem uden handicap. Blandt unge uden funktionsnedsættelse er 91 procent i gang med eller har gennemført en ungdomsuddannelse, mens det kun gælder for 77 procent af unge med en funktionsnedsættelse. For unge med udviklingsforstyrrelser er tallet blot 51 procent. Dertil kommer, at frafaldet på ungdomsuddannelserne generelt er højere blandt unge med handicap – ligesom de generelt kommer senere i gang med en ungdomsuddannelse sammenlignet med unge uden handicap.

Uddannelsespolitisk udspil: Lige muligheder for uddannelse – med eller uden handicap

I oktober 2023 adresserede Det Centrale Handicapråd med et uddannelsespolitisk udspil en lang række af de barrierer, der findes for, at unge med handicap får gennemført en uddannelse. I arbejdet med udspillet blev det klart, at det er nødvendigt med politisk handling for at få nedbrudt barriererne – og det blev tydeligt, at der er brug for både eftersyn og ændringer af den eksisterende lovgivning. Vi vil gerne give en særlig tak til Sammenslutningen af Unge med Handicap (SUMH), der har bidraget som sparringspartner, ligeså vel som at vi ønsker at takke alle de personer, som har bidraget ved citat i udspillet.

I udspillet præsenterede vi 11 overordnede anbefalinger samt en række konkrete underanbefalinger til, hvordan barriererne kan nedbrydes. Der er særligt fokus på det ordinære uddannelsessystem og overgangen fra grundskole til uddannelse eller beskæftigelse – og på de særlige udfordringer, der er for unge med handicap på den forberedende grunduddannelse FGU og ungdomsuddannelserne.

Hele 40 procent af de unge, der står uden job og uddannelse, har et handicap. Samtidig adresserer Reformkommissionens anbefalinger ikke i tilstrækkelig grad de udfordringer og barrierer, som unge med handicap møder i uddannelsessystemet. Det er derfor essentielt at have et skarpt handicapfokus i kommende reformer på uddannelsesområdet.

Udspillet er derfor særligt henvendt til Folketingets partier og regeringen, som vi håber vil tage anbefalingerne med i kommende reformarbejder – henover efteråret 2023 har udspillet givet anledning til en række møder med handicap- og undervisningsordførere.

Rådet har desuden rettet henvendelse til undervisningsminister Mattias Tesfaye for at gøre opmærksom på udspillet, hvilket har givet anledning til et møde med ministeren i januar 2024.

Siden lanceringen af Det Centrale Handicapråds uddannelsespolitiske udspil er der indgået en politisk aftale om FGU på tværs af alle Folketingets partier. Aftalen lægger blandt andet op til, at institutionerne mere frit kan prioritere deres inkluderende læringsmiljø økonomisk, hvis de ønsker det. Vi mener i den forbindelse, at der bør være et vedvarende fokus på at skabe gode betingelser for unge med handicap inden for rammen af netop det inkluderende læringsmiljø, da der generelt ikke er mulighed for specialpædagogisk støtte (SPS) på FGU. I forbindelse med uddannelsesudspillet anbefalede Det Centrale Handicapråd blandt andet, at samarbejdet mellem FGU-institutionerne, den kommunale ungeindsats og ungdomsuddannelserne styrkes. Den del af FGU-aftalen, der handler om at styrke samarbejdet mellem institutionerne og kommunerne ved hjælp af et rejsehold, der skal understøtte samarbejdet og udbrede erfaringer om bedste praksis, hilser vi derfor særligt velkommen. DCH vil følge med i rejseholdets arbejde.

Ud over det nationalpolitiske niveau håber vi selvfølgelig, at relevante kommunale aktører, uddannelsesinstitutioner og øvrige interessenter vil lade sig inspirere af vores anbefalinger på uddannelsesområdet.

DET CENTRALE HANDICAPRÅDS 11 ANBEFALINGER TIL AT STYRKE UDDANNELSESINDSATSEN



- 1. Styrk indsatsen for, at alle tager folkeskolens obligatoriske afgangsprøver**
- 2. Styrk praksisfagligheden og inddragelsen af erhvervslivet i grundskolen**
- 3. Styrk muligheden for job som trædesten i overgange til senere uddannelsesvalg**
- 4. Styrk den forberedende grunduddannelse (FGU)**
- 5. Styrk indsats og viden hos vejledere på uddannelsesinstitutioner og KUI**
- 6. Styrk muligheden for helhedsorienteret studieplan på ungdomsuddannelser**
- 7. Styrk fleksibiliteten på ungdomsuddannelserne**
- 8. Styrk den økonomiske tryghed på uddannelserne**
- 9. Styrk udbuddet af relevante uddannelsesstilbud**
- 10. Styrk overgangen fra særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)**
- 11. Styrk muligheden for at tage HF-enkeltfag**

Dette er en forkortet version af rådets anbefalinger.

Se anbefalingerne i fuld længde i udspillet.

TILLID OG RETSSIKKERHED

Handicapområdet har også i 2023 været debatteret heftigt. Herunder kommunernes evne og vilje til at administrere lovgivningen på handicapområdet og sikre den rigtige afgørelse første gang, økonomien og de stigende udgifter på området og den fremtidige placering af handicapområdet.

Rådet afventer anbefalinger fra ekspertudvalget på socialområdet

Den tidligere regering og KL blev i forbindelse med Aftale om kommunernes økonomi for 2022 enige om at nedsætte et ekspertudvalg, som fik til opgave at komme med anbefalinger til, hvordan man kan sikre en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på socialområdet. Ekspertudvalget offentliggjorde i maj 2023 sin første delrapport, omhandlende udgiftsudviklingen, med en række anbefalinger til tiltag, som skal øge kommunernes styringsmuligheder på området.

Anbefalingerne, der blev afleveret umiddelbart op til de årlige økonomiforhandlinger mellem Finansministeriet og KL, afstedkom mange reaktioner og kritiske kommentarer fra organisationer og aktører på handicapområdet.

Ekspertudvalgets formand Torben Tranæs deltog på rådets møde i juni til en drøftelse af de foreløbige anbefalinger. Ud over økonomien på området, som den første delrapport omhandler, arbejder ekspertudvalget nu videre med temaerne forebyggelse, fokus på kerneopgaven, vidensbaserede indsatser med dokumenteret effekt samt udnyttelse af borgerens eget potentiale. Rådet afventer de samlede og endelige anbefalinger, som forventes præsenteret i marts 2024.

Specialeplan på det specialiserede socialområde

I forlængelse af den stort opslåede evaluering af det specialiserede socialområde fremlagde den tidligere regering i maj 2022 sit udspil til en specialeplan, som skulle udrulles frem mod 2030. Udspillet affødte kritik fra øvrige partier og handicapbevægelsen, som fandt udspillet uambitiøst, og det lykkedes ikke at lande en politisk aftale inden valget. Den nuværende regering har i sit regeringsgrundlag annonceret, at den fortsætter arbejdet med at få indført specialeplanlægning på den højt specialiserede del af handicapområdet.

Rådet afventer ministerens udspil og politiske forhandlinger. Rådet vil særligt være opmærksom på, at der kommer en løsning på at få øget faglighed ind i visitationen og bliver skabt en model for finansiering af de mest specialiserede tilbud.

Ingen gentagelse af status på tilliden på handicapområdet i 2024

I 2021 dokumenterede Det Centrale Handicapråds undersøgelse Inddragelse og tillid mellem kommunerne og borgere med handicap (også kaldet gap-undersøgelsen), at der fortsat er store udfordringer med tilliden på handicapområdet. Den viste bl.a., at borgerne ikke føler sig tilstrækkeligt hørt og inddragede, oplever manglende faglig viden hos sagsbehandlerne og beskriver, at kontakten med kommunen opleves som en kamp. Undersøgelsen viste også, at mødet ofte opleves forskelligt af de to parter.

I forlængelse af undersøgelsen sendte rådet en række anbefalinger til daværende socialminister og regering, landets kommunalbestyrelser og de kommunale handicapråd, ligesom resultaterne er båret ind i relevante fora som følgegruppen til evalueringen af det specialiserede socialområde og Retssikkerhedsalliancen, som blev initieret af Danske Handicaporganisationer og KL med henblik at skabe dialog og afdække retssikkerhedsproblematikker på handicapområdet.

Rådet har opfordret tidligere socialminister Astrid Krag og senest nuværende social- og boligminister Pernille Rosenkrantz-Theil til at finde finansiering til en gentagelse af undersøgelsen i 2024 med henblik at følge udviklingen i tilliden mellem borgere med handicap og kommunerne.

Der blev desværre ikke fundet midler til gentagelse af undersøgelsen i forbindelse med aftalen i november 2023 om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet for 2024-2027.

DCH's input til evaluering af handicapdiskriminationsloven

I 2023 blev evaluering af Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap (handicap-diskriminationsloven) igangsat. Loven, som trådte i kraft i 2018, fastslår, at ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af dennes handicap.

Da loven blev vedtaget i 2018 indeholdt den - på trods af ønske fra både politisk hold, fra bruger- og interesseorganisationer og fra Det Centrale Handicapråd - ikke et krav om tilpasning i rimeligt omfang for de særlige behov, som personer med handicap måtte have. Dette blev der delvist rettet op på med ændringen i 2020, hvorved det blev præciseret, at der skal ske rimelig tilpasning i dagtilbud, i folkeskolen, i friskoler og private grundskoler.

Ifølge den skriftlige fremsættelse af det oprindelige lovforslag skulle der, ud over en årlig opfølgning via oplysninger fra Ligebehandlingsnævnet, efter tre år foretages en mere uddybende evaluering. Med ændringen i loven i 2020 blev det besluttet, at retten til rimelig individuel tilpasning også skal indgå i evalueringen. Evalueringen, som foretages af VIVE, er nu igangsat og forventes at foreligge medio 2024.

DCH har i juli 2023 anbefalet social- og boligminister Pernille Rosenkrantz-Theil, at der i forbindelse med den kommende evaluering ses på behov for udvidelse af anvendelsesområdet i forhold til rimelig individuel tilpasning. I dag behandler Ligebehandlingsnævnet flere sager, som ligger uden for dagstilbud- og skoleområdet, efter de almindelige regler om direkte og indirekte diskrimination, men en udvidelse af anvendelsesområdet for rimelig individuel tilpasning i handicapdiskriminationsloven vil gøre retstilstanden mere tydelig.

På baggrund af tendenser i henvendelser til Institut for Menneskerettigheders diskriminationslinje og praksis fra Ligebehandlingsnævnet påpegede rådet desuden vigtigheden af at se på krav om tilgængelighed i forbindelse med evalueringen. Danmark er et af de lande i Europa, som har dårligst tilgængelighed til offentlig transport. Mange henvendelser til diskriminationslinjen drejer sig da også om tilgængelighed til offentlig transport.

Endelig påpegede rådet vigtigheden af, at VIVE inddrager aktører på handicapområdet i forbindelse med gennemførelsen af evalueringen.

Rådgivning vedrørende magtanvendelsesreglerne

De gældende regler om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne med betydelig og varig nedsat psykisk funktions- evne blev senest revideret i 2019 på baggrund af to politiske aftaler på demensområdet og handi- capområdet. Reglerne trådte i kraft 1. januar 2020. Partierne bag aftalerne besluttede, at reglerne skulle evalueres tre år efter ikrafttrædelse, og det fremgik af den daværende ændringslov, at soci- al- og boligministeren skal fremsætte forslag om revision i folketingsåret 2023-24. Som led i det lovforberedende arbejde rettede social- og bolig- minister Pernille Rosenkrantz-Theil og ældremini- ster Mette Kierkgaard i starten af året henvendelse til rådet og bad om rådgivning om de gældende magtanvendelsesregler.

Det Centrale Handicapråd bakker op om revisio- nen af magtanvendelsesreglerne og anerkender behovet for at se de gældende regler efter i søm- mene og evaluere på, om der er nogle områder, hvor de reviderede regler har været uhensigts- mæssige og bør præciseres eller ændres. Rådet sendte i sommeren 2023 et brev til de to ministre, hvor rådet pegede på en række opmærksomheds- punkter vedrørende:

- Behov for særlige regler for enkelte målgrup- per
- Behov for en mere smidig registreringspraksis i forbindelse med forhåndsgodkendte magtan- vendelser
- Behov for en mere fleksibel og smidig godken- delsesprocedure for anvendelse af velfærds- teknologi
- Mulighed for brug af sengehest og
- Mulighed for brug af stofselser til positionering

FOLKEMØDET 2023

Fra den 15.-17. juni 2023 deltog Det Centrale Handicapråd på Folkemødet på Bornholm markeret af en væsentlig tilstedeværelse og engageret deltagelse i forskellige debatter og arrangementer ledet af rådets formand Mogens Lindhard.

Hovedtemaet for rådets deltagelse var handicap og beskæftigelse, hvor der blev lagt særlig vægt på diskussioner om beskæftigelsesmuligheder for personer med handicap samt de udfordringer og perspektiver, der er forbundet med dette. Derudover fokuserede rådet på, hvordan samfundet taler om handicap, og hvordan der bedst kan ydes støtte til unge uden for job og uddannelse.

Det Centrale Handicapråd faciliterede selv fire debatter. Debatterne omfattede emner såsom samfundets diskurs om handicap, civilsamfundets rolle i støtten til unge med psykisk handicap, arbejdsmarkedets inklusion af personer med handicap og strategier for at lukke beskæftigelsesgab for mennesker med handicap. Debatterne blev afholdt i samarbejde med organisationer som Frivilligrådet og Bevica Fonden.

Formand Mogens Lindhard spillede en central rolle i debatterne, hvor han ikke kun deltog som taler, men også fungerede som moderator i nogle af sessionerne. Derudover var han aktiv i debatter arrangeret af organisationer såsom VIVE og LEV, der fokuserede på emner som åbningen af arbejdsmarkedet for marginaliserede grupper og støtte til personer med handicap i beskæftigelse.

Gennem den markante deltagelse fremhævede Det Centrale Handicapråd vigtigheden af inklusion og ligestilling på arbejdsmarkedet og i samfundet for mennesker med handicap. Deltagelsen på Folkemødet i 2023 var en fremtrædende platform for rådet til at formidle sine budskaber, skabe dialog og fremme forståelsen for personer med handicaps vilkår og potentialer i det danske samfund.



ÅRET DER KOMMER

Flere skal være en del af fritidslivets fællesskaber

Det er vigtigt for alle mennesker at være en del af et fællesskab – også i fritiden. Imidlertid dokumenterer flere undersøgelser, at personer med handicap i mindre grad deltager i fritidsaktiviteter end den øvrige befolkning. På samme tid oplever personer med handicap en højere grad af ensomhed og er i større risiko for at blive ekskluderet fra sociale fællesskaber.

Her kan et aktivt fritids- og foreningsliv – både som deltager og som frivillig – være en indgang til sociale fællesskaber, som kan reducere ensomhed og bidrage positivt til den enkeltes livskvalitet, trivsel og sundhed.

Derudover kan deltagelse i fritidsfællesskaber være med til at nedbryde stigma om personer med handicap, da det vil betyde, at flere vil få et naturligt møde med én eller flere, der har et handicap, hvilket vil være med til at nedbryde fordomme hos den enkelte.

I 2024 kommer rådet til at arbejde dedikeret med at fremme inklusion og aktiv deltagelse i fritidsfællesskaber for personer med handicap. Det gør vi blandt andet gennem et casekatalog med eksempler og inspiration til at styrke inklusion af personer med handicap i fritids- og foreningsliv, holdningsbearbejdende initiativer og endeligt en række anbefalinger til kommunalbestyrelser, regeringen og Folketingets partier, der adresserer de strukturelle og lovgivningsmæssige barrierer.

Som grundlag for dette arbejde gennemfører vi desuden en spørgeskemaundersøgelse, som belyser kommunernes arbejde relateret til inklusion af personer med handicap i det lokale fritids- og foreningsliv.

Det ligger mig meget på sinde, at rådets arbejde skal motivere, inspirere og skabe håb om, at der findes fritidsfællesskaber, hvor alle uanset handicap kan bidrage og gøre en forskel for andre. Her har rådet en vigtig opgave i forhold til at italesætte de mange kompetencer og ressourcer, som personer med handicap kan bidrage med til fritids- og foreningslivet – både som deltager og som frivillig. Ingen skal afskæres fra at have et fritidsliv.

MOGENS LINDHARD, formand, Det Centrale Handicap



Temadage for kommunale handicapråd

I foråret 2024 vil Det Centrale Handicapråd igen afholde regionale temadage for de kommunale handicapråd; denne gang under temaet ”deltagelse i fritidsfællesskaber” med fokus på, hvordan rådene kan sætte fritidsliv for personer med handicap på den lokalpolitiske dagsorden.

Dagene vil indeholde oplæg fra eksterne oplægsholdere, og der vil blive præsenteret resultater fra en ny undersøgelse om kommunernes arbejde med inklusion af personer med handicap i fritids- og foreningsliv. Formand Mogens Lindhard deltager på alle temadagene.

De regionale temadage løber af stablen henholdsvis

- den 25. april på Severin i Middelfart,
- den 7. maj på Musholm i Korsør samt
- den 13. maj på Scandic i Aalborg.

Form og indhold vil gå igen på de tre datoer.

De regionale temadage er målrettet nye såvel som erfarne medlemmer af kommunale handicapråd.

Folkemøde 2024

Det Centrale Handicapråds formand Mogens Lindhard deltager på Folkemødet 2024 med primært fokus på beskæftigelse, uddannelse og holdning til personer med handicap. Kontakt sekretariatet for mere information.

DET CENTRALE HANDICAPRÅDS MEDLEMMER



MOGENS LINDHARD

Formand for Det Centrale Handicapråd

Head of Global Social Responsibility hos Grundfos og ansvarlig for virksomhedens sociale ansvar, integration af udsatte grupper og fastholdelse af medarbejdere på særlige vilkår. Bestyrelsesformand i CABI. Personligt udpeget af socialministeren.



SIMON TOFTGAARD JESPERSEN

Formand for Muskelsvindfonden.
Indstillet af DH.



THORKILD OLESEN

Næstformand for Det Centrale Handicapråd

Formand for Danske Handicaporganisationer (DH).
Indstillet af DH.



TORBEN JCONDE

2. suppleant til hovedbestyrelsen i Diabetesforeningen, medlem af Diabetesforeningens regionsudvalg Sjælland. Medlem af handicaprådet i Holbæk Kommune.
Indstillet af DH.



PER FRUERLED

Direktør for uddannelse og beskæftigelse i GLADfonden.
Personligt udpeget af socialministeren.



KATHE BJERGGAARD JOHANSEN

Tidligere formand for Landsforeningen Autisme.
Indstillet af DH.



RIKKE NIELSEN

Leder og stifter af LykkeLiga.
Personligt udpeget af socialministeren.



LARTEY LAWSON

Danmarks Statistik, medlem af regionsrådet i Region Hovedstaden.
Indstillet af Danske Regioner.



FRANK HEDEGAARD

Medlem af SIND's hovedbestyrelse.
Indstillet af DH.



SIDSE GRANGAARD

Seniorforsker hos AAU BUILD.
Indstillet af AAU BUILD.

**BENT MADSEN**

Direktør i Boligselskabernes Landsforening.
Indstillet af Boligselskabernes Landsforening.

**TRINE FREDERIKSEN**

Kontorchef i Kontor for Handicap i
Social-, Bolig- og Ældreministeriet.
Observatør.

**MARIA BILLE HØEG**

Chefkonsulent i Dansk Arbejdsgiverforening.
Indstillet af Dansk Arbejdsgiverforening

**NANNA MARGRETHE KRUSAA**

Leder af Diskriminationslinjen,
Ligebehandling, Institut for
Menneskerettigheder.
Observatør.

**LISE BJØRG PEDERSEN**

Sekretariatsleder i brancheforeningen Dansk
Kollektiv Trafik.
Indstillet af DI Transport.

**HELLE GADE**

Borgmester i Silkeborg Kommune og
næstformand i KL's Socialudvalg.
Indstillet af Kommunernes Landsforening.

**MORTEN HJELHOLT**

Lektor på IT-Universitetet.
Indstillet af IT-universitetet.

**CHRISTINA BORRIES**

Politisk konsulent i Fagbevægelsens Hoved-
organisation.
Indstillet af Fagbevægelsens Hovedorgani-
sation.

**LOUISE BØTTCHER**

Lektor hos DPU.
Indstillet af DPU.

OM DET CENTRALE HANDICAPRÅD

Det Centrale Handicapråd er et uafhængigt råd under Social-, Bolig- og Ældreministeriet.

Det Centrale Handicapråd skal rådgive regeringen og Folketinget i spørgsmål af mere generel karakter, der har betydning for vilkårene i samfundet for personer med handicap. Rådet fungerer som forum for dialog mellem centrale aktører på handicapområdet. Handicaprådet kan selv tage initiativ til og fremsætte forslag til ændringer, der falder inden for rådets rammer, ligesom rådet kan iværksætte egne informationskampagner.

Det påhviler blandt andet Det Centrale Handicapråd:

- at drøfte og vurdere udviklingen i samfundet for personer med handicap på baggrund af FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap,
- at arbejde for en bred inklusion i samfundet, herunder tilgængelighed, således at mennesker med handicap bliver en del af samfundet på lige fod med andre og sikres størst mulig frihed til selv at bestemme og tage ansvar og
- at formidle information med henblik på at bekæmpe stereotyper, fordomme og skadelig praksis i forhold til personer med handicap og at fremme bevidstheden om evner hos og bidrag fra personer med handicap.

Det Centrale Handicapråd kan inddrage erfaringer fra arbejdet i de kommunale handicapråd i dets arbejde.

De nærmere regler for rådets virke er reguleret i lov om administration og retssikkerhed på det sociale område og beskrevet i bekendtgørelsen om råd på det sociale område.

Læs mere om Det Centrale Handicapråd på www.dch.dk/om-raadet

